

Programma van maatregelen: Vilvoorde – Frans Geldersstraat

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Gemotiveerd advies

Het was tot op heden enkel mogelijk een bureauonderzoek (projectcode 2017J131) uit te voeren, omdat het onderzoeksgebied momenteel nog bebouwd is. De aanvraag van een sloopvergunning maakt deel uit van de vergunningsaanvraag waarvoor de archeologienota opgesteld werd. Het bureauonderzoek laat nog vragen open, waardoor verder archeologisch vooronderzoek nodig is (zie verslag van resultaten). Voor een afweging van de verschillende onderzoeksmethoden die nog in aanmerking komen, verwijzen we naar het onderdeel Onderzoeksmethode in het Programma van maatregelen (zie verder).

Met betrekking tot het onderzoeksgebied is er een concrete archeologische verwachting naar de aanwezigheid van resten gerelateerd aan historische bebouwing die te zien is op historische kaarten. Ook de aanwezigheid van oudere waardevolle archeologische sporen is niet uit te sluiten. Omwille daarvan is bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig. De kans dat een goed bewaarde steentijd artefactensite op het terrein aanwezig is, wordt gezien de gebruiksevolutie van het terrein wel laag ingeschat. Gezien de verwachte aanwezigheid van een site met complexe verticale stratigrafie en ook de aard van de verwachte archeologische sporen op het terrein is de uitvoering van een proefputtenonderzoek het meest aangewezen.

Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

Administratieve gegevens

Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

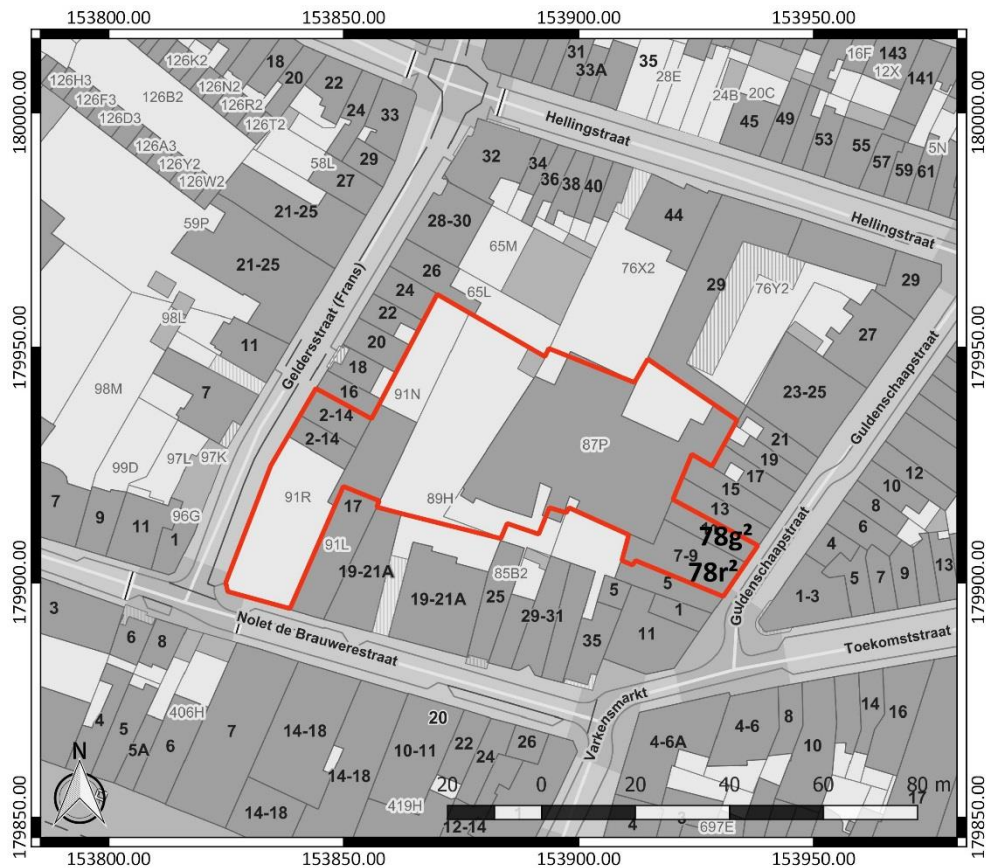
Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Vlaams-Brabant, Vilvoorde, Vilvoorde, Frans Geldersstraat, Frans Geldersstraat

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 153870, 179961
- 153934, 179935
- 153931, 179897
- 153825, 179898

Kadastrale percelen: Vilvoorde, Afdeling 2, sectie D, nummers 78g², 78r², 87p, 89h (partim), 91l (partim), 91n en 91r

Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied

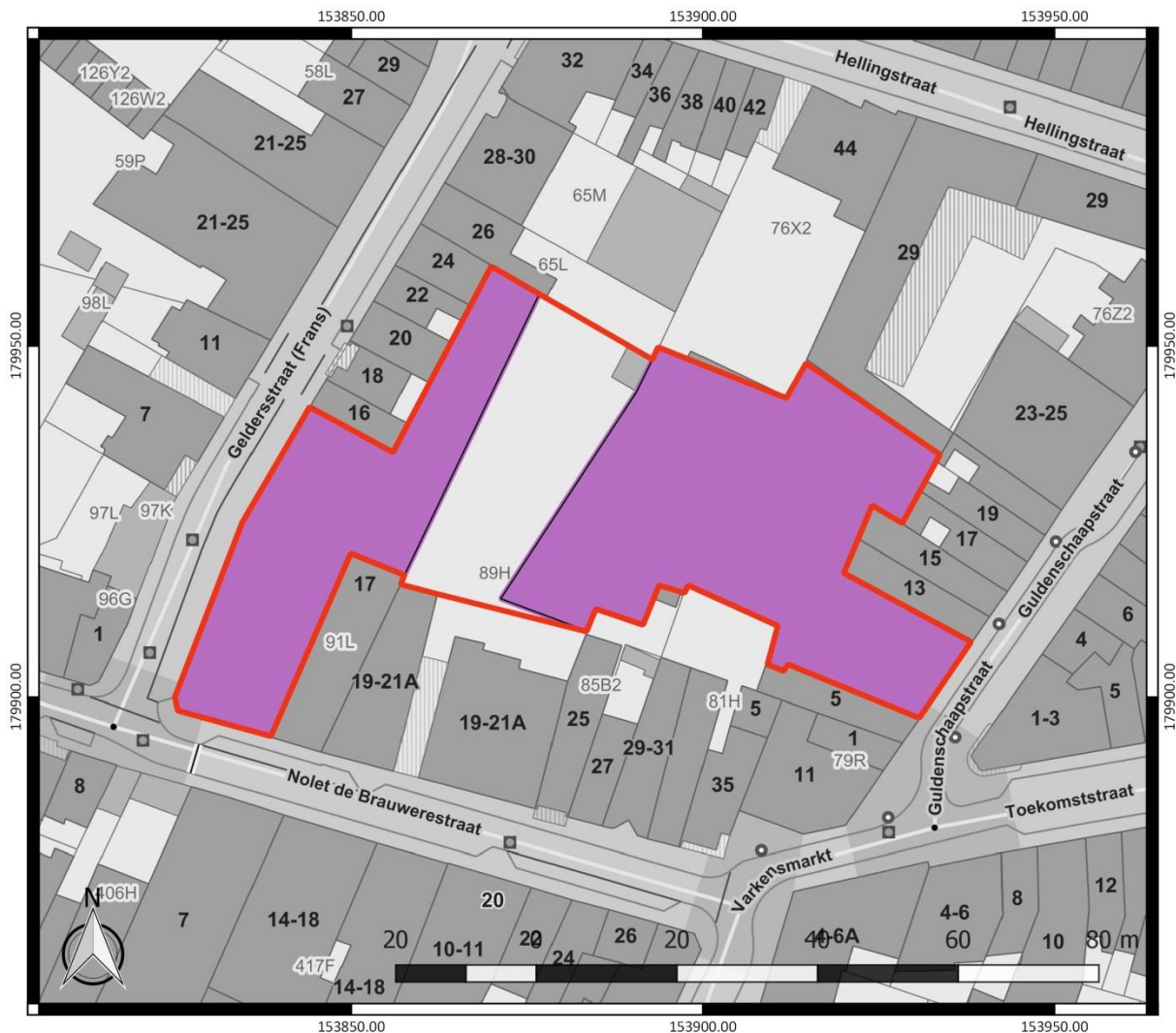
Aanleiding van het vooronderzoek

Zie 2.3.2 in het Verslag van resultaten.

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie 2.4.4 in het Verslag van resultaten.

Binnen een deel van het onderzoeksgebied worden geen werken gepland (perceel 89h). De gezamenlijke oppervlakte van de zones waar werken worden gepland, bedraagt ca. 2806 m².

Figuur 2: Afbakening onderzoekszone (paars) voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doelstelling van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem is nagaan of archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte, om een verdere inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Ook dient het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Waar bevindt zich de grondwaterspiegel?
- Zijn archeologische sporen aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Zijn resten van de historische bebouwing, te zien op historische kaarten aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Zijn resten van ambachtelijke activiteiten aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Is een waardevolle archeologische vindplaats aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, is behoud in situ mogelijk of is verder archeologisch onderzoek nodig?

Onderzoeksmethode

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?

2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?

3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?

4° is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Op het terrein wordt de aanwezigheid van een site met complexe verticale stratigrafie verwacht. Om die complexe verticale stratigrafie adequaat te kunnen onderzoeken, is de uitvoering van een proefputtenonderzoek de meest aangewezen onderzoeksmethode. Omdat het onderzoeksgebied momenteel bebouwd en verhard is, is de uitvoering van een proefputtenonderzoek pas mogelijk na sloop van de aanwezige bebouwing en verharding.

De onderzoekszone beslaat steeds de oppervlakte van ca. 2806 m², zoals die afgebakend is op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek (Figuur 2). De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk assessment beantwoord zijn.

Onderzoekstechnieken

De geplande werken hebben een negatieve impact op het onderzoeksgebied binnen de volledige onderzoekszone. De diepte van de geplande werken varieert. Daarbovenop zal het gebruik van zware machines compactie van de onderliggende lagen veroorzaken. Daarom dienen alle lagen onderzocht te worden waarbinnen archeologische waarden kunnen voorkomen, die relevant zijn voor het onderzoek. Voorafgaand aan het proefputtenonderzoek dient de aanwezige bebouwing en verharding gesloopt te worden. De uitbraak van ondergrondse massieven (inclusief de bestaande kelders) dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog. Binnen het onderzoeksgebied is er een gebouw dat niet gesloopt wordt, maar wel gerenoveerd. De vloerplaat wordt uitgebroken. De uitbraak hiervan dient begeleid te worden door een archeoloog.

Indien er relevante archeologisch resten worden vastgesteld bij de begeleiding (bijvoorbeeld oude funderingen en kelders) kunnen deze nog niet uitgebroken worden bij de sloop. De nodige maatregelen dienen genomen te worden zodat deze resten niet beschadigd raken (bijvoorbeeld afdekken of fysiek afbakenen). De uitbraak ervan kan pas wanneer alle nodige stappen van het archeologische traject zijn doorlopen.

Proefputten

Voor de gehanteerde onderzoekstechnieken is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing. Proefputten worden aangelegd met een opgravingsvlak per archeologisch relevant niveau om een zicht te krijgen op de stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Elke proefput wordt gezien als een beperkte opgraving en dient zodanig geregistreerd te worden. Indien de natuurlijke ondergrond in tafonomisch primaire context niet bereikt kan worden, dient men per proefput enkele boringen of sonderingen tot 20 cm in de natuurlijke ondergrond in tafonomisch primaire context te plaatsen om de stratigrafie in kaart te brengen.

Er dienen vijf proefputten aangelegd te worden. De aan te leggen proefputten hebben een lengte van 15 m (waar mogelijk) en een breedte van 3 m (Figuur 3). Ze kunnen op een dieper niveau versmallen in functie van de veiligheid. De omvang van de proefputten is gekozen in functie van het behouden van voldoende afstand ten opzichte van de straatzijde en de nabijheid van bebouwing. Op die manier wordt ca. 7,6% van het onderzoeksgebied onderzocht. De dekkingsgraad en inplanting volstaan om voldoende gefundeerde uitspraken te doen over de rest van het terrein.

Twee proefputten worden aangelegd ter hoogte van waar het onderzoeksgebied aan de wegen grenst. Hier is de aanwezigheid van historische bebouwing te verwachten. Centraal op het terrein is een gebouw aangegeven op de Atlas der Buurtwegen en de Popp kaart. De ligging van de centrale proefput snijdt dit gebouw in principe aan. De overige twee proefputten zijn gericht op het onderzoek van de achtererven.

Binnen het gebouw dat gerenoveerd wordt, zijn geen proefputten voorzien. Een inschatting van de verstoringsgraad ter hoogte van dit gebouw kan gemaakt worden bij de begeleiding. Er zijn ook proefputten voorzien langs drie zijden van het gebouw.

Figuur 3: Inplanting van de proefputten (blauw) binnen de zones van de geplande werken (magenta) en aanduiding van het gebouw dat verbouwd wordt (groen)

Het is niet aangewezen om bemaling te plaatsen in het kader van het proefputtenonderzoek. Dit kan schade veroorzaken aan de omringende bebouwing.

De geplande werken zullen gefaseerd verlopen per bouwblok (A, B en C). De uitvoering van het proefsleuvenonderzoek dient deze fasering te volgen.

Figuur 4: Aanduiding van de begrenzing van fasen A, B en C, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk die voor aanvang van het onderzoek met ingreep in de bodem reeds voorzien zijn.